

B&A | ADVIES

B&A Advies
Accountant
Belastingconsulent

Wouter Devloo
IAB nr. 9893 2N 70

Hoofdkantoor :
Halsesteenweg 42
9402 Meerbeke
Tel. 054/24 75 15
Fax. 054/24 75 16

Gsm: 0484 187434
www.boekhouder.be
wouter@ba-advies.be

Bijkantoor :
Op afspraak
Brabantdam 150
9000 Gent
Tel :0484 187434
wouter@ba-advies.be

Postbusadres:
Tijdens de openingsuren
Apotheek Stalpaert
Sint Jobstraat 144
9300 Aalst

B&A Advies

Een klare kijk op je boekhouding

Sociale bijdragen zelfstandigen : grondige hervorming vanaf 2015

Twee weken geleden heeft het Parlement zijn goedkeuring gehecht aan een wetsontwerp dat de sociale bijdrageregeling voor zelfstandigen met ingang van 1 januari 2015 op een grondige wijze hervormt (*Parl.St.* Kamer 2013-2014, nr. 53-2938/004).

Vanaf dan zullen de bijdragen worden berekend op de inkomsten van het bijdragejaar zelf, en dus niet langer op de inkomsten van (in principe) drie jaar vóór het bijdragejaar. Bedoeling is een systematische band tot stand te brengen tussen de bijdragen en de economische realiteit van elke zelfstandige.

Huidig systeem

Op dit ogenblik worden de sociale bijdragen van zelfstandigen in principe berekend op basis van de geherwaardeerde netto beroepsinkomsten van drie jaar terug (voor het bijdragejaar 2013 is 2010 bijgevolg het referentiejaar). De bijdragen vertegenwoordigen een percentage van die inkomsten.

Het percentage verschilt volgens de categorie van bijdrageplichtigen (zelfstandigen in hoofd- of bijberoep, gepensioneerde zelfstandigen, meewerkende echtgenoten, enz.) en volgens de inkomstenschijven die in aanmerking moeten worden genomen. De reglementering bepaalt zowel een minimum- als een maximumbijdrage (voor de percentages en inkomstenschijven zoals die anno 2013 gelden).

Kritiek : driejarige kloof

De thans bestaande kloof van drie jaar tussen het behalen van de inkomsten en de inning van (definitieve) bijdragen maakt het voorwerp uit van kritiek. Arbeidsongeschikte zelfstandigen bijvoorbeeld moeten in een jaar waarin zij normaal minder inkomsten ontvangen immers nog steeds bijdragen betalen op inkomsten die zij vroeger, in economisch voor hen betere tijden, ontvingen. Zelfstandigen die verder werken na 65 jaar zien hun bijdragen, weliswaar begrensd op het bedrag van de toegelaten activiteit, nog steeds berekend worden op de inkomsten uit de hoofdactiviteit die zij haalden op 62 jaar. Startende zelfstandigen betalen onder het huidige systeem gedurende de eerste zes jaar van activiteit dan weer sociale bijdragen op basis van de (per hypothese lage) inkomsten van de eerste drie jaren.

Er zijn onder de huidige wetgeving derhalve tal van situaties waarin zelfstandigen bijdragen betalen zonder dat die in verhouding staan tot hun inkomsten op het ogenblik waarop die bijdragen verschuldigd zijn. Het bestaande systeem, dat dateert van 1967, was destijds te verantwoorden. De context is inmiddels echter veranderd : gemengde loopbanen komen veel meer voor dan vroeger en de inkomsten van zelfstandigen fluctueren

B&A | ADVIES

B&A Advies
Accountant
Belastingconsulent

Wouter Devloo
IAB nr. 9893 2N 70

Hoofdkantoor :
Halsesteenweg 42
9402 Meerbeke
Tel. 054/24 75 15
Fax. 054/24 75 16

Gsm: 0484 187434
www.boekhouder.be
wouter@ba-advies.be

Bijkantoor :
Op afspraak
Brabantdam 150
9000 Gent
Tel :0484 187434
wouter@ba-advies.be

Postbusadres:
Tijdens de openingsuren
Apotheek Stalpaert
Sint Jobstraat 144
9300 Aalst

B&A Advies

Een klare kijk op je boekhouding

veel meer dan voorheen.

Om die reden bepaalde het regeerakkoord al dat er verbeteringen aan het sociaal statuut zouden worden aangebracht, waarbij "die verbeteringen prioritair zouden kunnen slaan op [...] het onderzoek van de mogelijkheid om de berekeningswijze van de sociale bijdragen te vereenvoudigen, in voorkomend geval door in een optioneel systeem van voorafbetalingen te voorzien" (Regeerakkoord 1 december 2011, 121).

Op initiatief van de minister van Middenstand werd een Monitoringcomité voor de hervorming van de berekening van de sociale bijdragen van de zelfstandigen ingesteld, waarin zowat alle *stakeholders* vertegenwoordigd waren. De door dit comité ontworpen hervorming wordt nu door het goedgekeurde wetsontwerp doorgevoerd.

Nieuwe regeling vanaf 2015

De notie inkomsten

De beroepsinkomsten waarover de bijdragen zullen worden berekend, zullen nog steeds dezelfde zijn als onder de huidige tekst; dit wil zeggen : de bruto beroepsinkomsten, verminderd met de beroepskosten en eventueel met de beroepsverliezen, vastgesteld overeenkomstig het Wetboek van de Inkomstenbelastingen.

Winsten en baten van vorige beroepswerkzaamheden worden geacht beroepsinkomsten te zijn voor het aanslagjaar waarin ze worden belast. In de nieuwe regeling zal dit ook gelden voor de vergoedingen die aan zelfstandige bedrijfsleiders worden uitgekeerd naar aanleiding van het stopzetten van hun beroepswerkzaamheid (nieuw art. 11, § 2, lid 2 KB nr. 38 van 27 juli 1967 houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen).

Wijziging van het refertejaar

De belangrijkste vernieuwing die vanaf 2015 wordt doorgevoerd, betreft het refertejaar voor de berekening van de definitieve bijdragen. Deze bijdragen zullen niet langer worden berekend op de inkomsten van "het aanslagjaar waarvan het jaartal verwijst naar het tweede kalenderjaar dat onmiddellijk datgene voorafgaat waarvoor de bijdragen verschuldigd zijn" (d.w.z. de inkomsten van het derde jaar vóór het bijdragejaar).

In de nieuwe regeling zullen de definitieve bijdragen worden berekend "op basis van de beroepsinkomsten [...] die betrekking hebben op het aanslagjaar waarvan het jaartal verwijst naar het kalenderjaar dat onmiddellijk volgt op datgene waarvoor de bijdragen verschuldigd zijn" (nieuw art. 11, § 2, lid 3 KB nr. 38).

Dit laatste is een wat omslachtige wijze om te zeggen dat de bijdragen berekend zullen worden op de inkomsten van het jaar waarvoor ze verschuldigd zijn.

B&A | ADVIES

**Wij zorgen dat je klare
kijk hebt op je
administratie**

**B&A Advies
Accountants
Belastingconsulenten**

Wouter Devloo
IAB nr. 9893 2N 70

Hoofdkantoor :
Hogeweg 1
9320 Erembodegem
Tel :0484 187434
Tel :053 /39.53.13
Fax: 053/39.53.07

www.boekhouder.be
wouter@ba-advies.be

Bijkantoren :
Op afspraak

Brabantdam 150
9000 Gent
Tel :0484 187434
wouter@ba-advies.be

De in aanmerking te nemen inkomsten zijn, zoals voorheen, de beroepsinkomsten zoals meegedeeld door de Administratie van de Ondernemings- en Inkomensfiscaliteit (AOIF).

Voorlopige bijdragen

In de nieuwe regeling betaalt de zelfstandige in het bijdragejaar steeds voorlopige bijdragen.

Hij bevindt zich derhalve in een voortdurende toestand van regularisatie (nieuw art. 11, § 3 KB nr. 38).

Hij betaalt in principe voorlopige bijdragen op basis van de beroepsinkomsten die betrekking hebben op het derde jaar vóór het bijdragejaar (net zoals dat het geval is voor de definitieve bijdragen in het huidige systeem). In dit verband moet rekening worden gehouden met de "beroepsinkomsten, zoals bekend op 1 januari van het bijdragejaar". Dit betekent dat "wanneer de inkomstgegevens nog zouden wijzigen gedurende het [bijdragejaar], er met die wijziging geen rekening zal worden gehouden" (memorie van toelichting, *Parl.St.* Kamer 2012-2013, nr. 53-2938/001, 11).

Zijn deze inkomsten nog niet bekend,

dan gebeurt de berekening van de voorlopige bijdragen op basis van de inkomsten van het recentste aanslagjaar dat aan het normaal in aanmerking te nemen aanslagjaar voorafgaat. Is dat het geval, dan wordt voor de voorlopige bijdragen met deze inkomsten rekening gehouden tijdens het ganse bijdragejaar, zelfs als de beroepsinkomsten van het normaal in aanmerking te nemen aanslagjaar nog tijdens het bijdragejaar bekend zouden worden.

Zoals onder het huidige systeem, worden de inkomsten geherwaardeerd aan de hand van een breuk die elk jaar door de bevoegde minister wordt vastgesteld. Telt het aanslagjaar waarvan de inkomsten als berekeningsbasis voor de voorlopige bijdragen dienen, minder dan vier kalenderkwartalen van onderwerping, dan worden deze inkomsten omgezet in een jaarinkomen door vermenigvuldiging met een breuk waarvan de teller gelijk is aan vier en de noemer gelijk is aan het aantal effectieve kalenderkwartalen van onderwerping.

HOGERE VOORLOPIGE BIJDRAGEN

Nieuw is dat de zelfstandige voor een bepaald bijdragejaar hogere voorlopige bijdragen kan betalen. Hij moet daartoe geen speciale procedure volgen. De enige voorwaarde is dat er op het

B&A | ADVIES

**Wij zorgen dat je klare
kijk hebt op je
administratie**

ONDERNEEM
NIET BLINDELINGS

**B&A Advies
Accountants
Belastingconsulenten**

Wouter Devloo
IAB nr. 9893 2N 70

Hoofdkantoor :
Hogeweg 1
9320 Erembodegem
Tel :0484 187434
Tel :053 /39.53.13
Fax: 053/39.53.07

www.boekhouder.be
wouter@ba-advies.be

Bijkantoren :
Op afspraak

Brabantdam 150
9000 Gent
Tel :0484 187434
wouter@ba-advies.be

moment van betaling geen niet-betwiste, opeisbare bijdrageschulden en aanhorigheden onbetaald zijn, en dat de maximumbijdrage niet wordt overschreden. Bij KB zullen nog regels moeten worden vastgelegd over de wijze waarop deze betalingen worden verwerkt met het oog op de latere regularisatie of de eventuele aanrekening ervan op andere opeisbare bijdrageschulden.

LAGERE VOORLOPIGE BIJDAGEN

De zelfstandige kan evenwel ook vragen om *lagere voorlopige* bijdragen te betalen. In dat geval moet hij een *speciale aanvraag* indienen bij zijn sociaal verzekeringsfonds. Anders dan bij de betaling van hogere voorlopige bijdragen, moet hier dus wel degelijk een procedure worden gevolgd. Deze procedure zal nog bij KB moeten worden vastgelegd (nl. de termijn waarbinnen de aanvraag op straffe van verval moet worden ingediend, alsook de wijze waarop dat moet gebeuren).

Bovendien moet aan bepaalde voorwaarden worden voldaan. Zo moet de zelfstandige *objectieve elementen* aantonen aan de hand waarvan het verzekeringsfonds toestemming kan verlenen om lagere voorlopige bijdragen te betalen. De Koning krijgt de mogelijkheid te bepalen wat onder 'objectieve elementen' moet worden verstaan. In de Kamercommissie somde de minister van Middenstand alvast een aantal voorbeelden op, waaronder ziekte, ongeval of handicap, bevalling, een recente inbeslagneming, OCMW-steun, collectieve schuldenregeling, eigen faillissement, faillissement van een belangrijke klant, BTW-aangifte, dalende trend van de laatste bekende inkomsten, gedeeltelijke stopzetting van de activiteiten, vermindering van het aantal werknemers, crisis in de sector, enz. (Kamerverslag, *Parl.St.* Kamer 2012-2013, nr. 53-2938/002, 15).

De zelfstandige in hoofd- of bijberoep

kan vragen een bijdrage te betalen gelijk aan deze die verschuldigd is ofwel op basis van een inkomen van 7.332,30 EUR, ofwel op basis van een inkomen van 3.666,15 EUR, indien hij aannemelijk maakt dat zijn inkomen van het bijdragejaar deze bedragen niet zal overschrijden.

De zelfstandige in bijberoep

kan bovendien vragen voorlopige bijdragen te betalen gelijk aan deze verschuldigd op basis van een inkomen van 1.920,48 EUR, indien hij aannemelijk maakt dat zijn inkomen dit bedrag niet zal overschrijden. Eventueel kan hij zelfs vragen om géén voorlopige bijdragen te betalen, indien hij aannemelijk maakt dat zijn inkomen geen 405,60 EUR zal bereiken.

Voor zelfstandigen na de pensioenleeftijd

geldt ongeveer dezelfde regel, met dien verstande dat zij slechts kunnen

B&A | ADVIES

**Wij zorgen dat je klare
kijk hebt op je
administratie**

ONDERNEEM
NIET BLINDELINGS

**B&A Advies
Accountants
Belastingconsulenten**

Wouter Devloo
IAB nr. 9893 2N 70

Hoofdkantoor :
Hogeweg 1
9320 Erembodegem
Tel :0484 187434
Tel :053 /39.53.13
Fax: 053/39.53.07

www.boekhouder.be
wouter@ba-advies.be

Bijkantoren :
Op afspraak

Brabantdam 150
9000 Gent
Tel :0484 187434
wouter@ba-advies.be

vragen om geen voorlopige bijdragen te betalen, indien zij aannemelijk maken dat hun inkomen geen 811,20 EUR zal bereiken.

Meewerkende echtgenoten

kunnen verzoeken een voorlopige bijdrage te betalen gelijk aan die van zelfstandigen in hoofdberoep. Daarnaast kunnen ze vragen een voorlopige bijdrage te betalen op basis van een inkomen van "de helft van 3.221,08 EUR", mits zij aannemelijk kunnen maken dat hun inkomen "dit laatste bedrag" niet zal overschrijden. Of hiermee bedoeld wordt dat het inkomen niet hoger mag zijn dan 3.221,08 EUR, dan wel de helft daarvan is niet geheel duidelijk op basis van de tekst.

De toelating verleend door het sociaal verzekeringsfonds kan niet tot gevolg hebben dat reeds uitgevoerde bijdragebetalingen aan de zelfstandigen zouden worden terugbetaald.

De hierboven vermelde bedragen kunnen door de Koning, na overleg in de ministerraad, worden aangepast, en nieuwe bedragen kunnen worden ingevoerd of bestaande bedragen kunnen worden opgeheven. Eventueel kan bij KB worden bepaald dat de zelfstandige zélf het bedrag van het inkomen op basis waarvan hij voorlopige bijdragen wenst te betalen, kan voorstellen aan het verzekeringsfonds. Dit is momenteel echter nog verre toekomstmuziek. Voormeld KB kan immers pas worden uitgevaardigd na de evaluatie van het nieuwe systeem door het 'Algemeen Beheerscomité voor het sociaal statuut der zelfstandigen'; deze evaluatie moet binnen vier jaar na de inwerkingtreding van het systeem worden doorgevoerd.

Regularisatie

Zodra de beroepsinkomsten van het bijdragejaar definitief door de AOIF worden meegedeeld, wordt op deze basis overgegaan tot regularisatie (nieuw art. 11, § 5 KB nr. 38). De manier waarop deze zal worden doorgevoerd, moet nog bij KB worden vastgelegd. Bij de regularisatie wordt het bijdragepercentage toegepast dat van toepassing was tijdens de te regulariseren periode.

Aan het einde van zijn loopbaan kan de zelfstandige ervoor kiezen dat de regularisatie *niét* wordt doorgevoerd. Hij kan dit aanvragen, indien wordt voldaan aan alle volgende voorwaarden :

- de aanvraag gebeurt uiterlijk op de ingangsdatum van het pensioen;
- de ingangsdatum van het pensioen valt uiterlijk op 1 januari 2019;
- de zelfstandige zet elke zelfstandige beroepsactiviteit stop op de ingangsdatum van het pensioen;
- het gaat om de regularisaties van alle bijdragejaren in de periode tussen het jaar waarin het pensioen ingaat en het derde daaraan voorafgaande kalenderjaar, met uitzondering van de bijdragejaren waarvoor al een regularisatie werd doorgevoerd;
- de zelfstandige heeft voor deze laatste jaren niet gevraagd om lagere voorlopige bijdragen te betalen.

In het geval van regularisatie kan een *verhoging* worden doorgevoerd, indien de zelfstandige de toestemming had gekregen om lagere voorlopige bijdragen te betalen, en indien hij op 31 december van het bijdragejaar niet volledig de verschuldigde bijdragen heeft betaald (nieuw art. 11 *bis* KB nr. 38).

Deze verhoging bedraagt in principe 3 % van het verschil tussen de uiteindelijk verschuldigde bijdragen en de lagere voorlopige bijdragen die niet tijdig werden betaald. Is het bedrag van de uiteindelijk verschuldigde bijdragen hoger dan de voorlopige bijdragen die normaal verschuldigd zouden zijn als men de verlaging niet had aangevraagd, dan wordt de verhoging berekend op dit laatste bedrag. Deze verhoging geldt voor elk kwartaal van vertraging. Op het moment van de regularisatie wordt bovendien een eenmalige verhoging van 7 % aangerekend op het deel van de bijdragen van het bijdragejaar dat op 31 december onbetaald was gebleven.

In de toekomst kan, na de aangekondigde evaluatie (binnen vier jaar na de inwerkingtreding van het nieuwe systeem), bij KB nog een systeem worden ingevoerd van een eenmalige specifieke verhoging van de bijdragen (wanneer het totaalbedrag aan verschuldigde bijdragen "in hoge mate" de betaalde bijdragen overschrijdt), alsook een systeem van een eenmalige specifieke bonificatie (voor wie vrijwillig te hoge voorlopige bijdragen heeft betaald). Op dit ogenblik kan natuurlijk nog geenszins voorspeld worden of deze specifieke verhoging en bonificatie er effectief ook zullen komen.

Verjaring

De wettelijke bepalingen aangaande de verjaring moeten ietwat worden aangepast om rekening te houden met het nieuwe systeem (wijziging art. 16 KB nr. 38).

Het principe blijft dat de vordering tot inning van de bijdragen verjaart na vijf jaar te rekenen vanaf 1 januari volgend op het jaar waarvoor de bijdragen verschuldigd zijn.

Er is evenwel een specifieke bepaling nodig voor de regularisatiebijdragen. De vordering die daarop betrekking heeft, verjaart ook na vijf jaar, maar logischerwijze slechts te rekenen vanaf 1 januari van het derde jaar volgend op het bijdragejaar. De vordering tot terugbetaling van de voorlopige bijdragen na regularisatie verjaart eveneens na vijf jaar te rekenen vanaf 1 januari van het derde jaar volgend op het bijdragejaar.

Vrijstelling

De mogelijkheid om vrijstelling te verkrijgen wanneer zelfstandigen in hoofdberoep zich in een toestand van behoefte bevinden, blijft bestaan. De aanvraag moet, zoals onder het huidige systeem, bij de Commissie van Vrijstelling worden ingediend.

Nieuw is dat de vrijstelling voor de bijdragen van een bepaald kwartaal wordt geacht nooit te zijn toegekend wanneer later, op het ogenblik van regularisatie, blijkt dat de beroepsinkomsten die als basis dienen voor deze

regularisatie hoger zijn dan het dubbele van het bedrag van de minimumbijdrage (nieuw art. 17, lid 3 KB nr. 38).

Met het oog op de toekenning van de uitkeringen, met uitzondering van de pensioen- en overlevingsuitkeringen, worden de bijdragen waarvoor de Commissie vrijstelling heeft verleend evenwel als betaald beschouwd, zelfs wanneer de vrijstelling geacht wordt nooit te zijn toegekend op grond van de zojuist geciteerde bepaling (nieuw art. 17, lid 7 KB nr. 38).

Voor de toepassing van de pensioenwetgeving geldt een strengere regeling. Hier worden enkel de bijdragen waarvoor effectief vrijstelling werd verkregen, geacht betaald te zijn (nieuw art. 17, lid 8 KB nr. 38). Er is dan sprake van een zgn. gelijkgestelde periode.

Aan de Koning wordt de bevoegdheid verleend om de termijn te bepalen waarbinnen de aanvraag op straffe van verval moet worden ingediend. De Koning kan ook bijkomende voorwaarden en criteria bepalen die het mogelijk maken de staat van behoefte te beoordelen (nieuw art. 17, lid 11 KB nr. 38).

Commentaar

Het nieuwe systeem heeft het voordeel dat het er inderdaad voor zal zorgen dat de bijdragen die de zelfstandigen moeten betalen nauwer aansluiting vinden bij hun actuele inkomsten. De prijs die daarvoor moet worden betaald, is dat, anders dan onder het huidige systeem, alle zelfstandigen zich vanaf 2015 permanent in een toestand zullen bevinden die achteraf moet worden geregulariseerd.

Zolang hun inkomsten jaarlijks stijgen, zullen veel zelfstandigen elk jaar naast voorlopige bijdragen ook regularisatiebijdragen betalen. Zelfstandigen die tegenslag hebben, zullen minder betalen. Aangezien het systeem budgetneutraal heet te zijn, betekent dit onvermijdelijk dat anderen meer zullen moeten betalen. Dit geldt zeker voor de beginnende zelfstandigen, die minder lang bijdragen zullen betalen op de lagere inkomsten uit hun eerste activiteitsjaren.

Ook zullen de zelfstandigen elk jaar moeten proberen hun inkomsten van het komende jaar in te schatten, zodat zij tijdig maatregelen kunnen treffen om hun voorlopige bijdragen zo accuraat mogelijk te ramen.

Volgens de minister zou het nieuwe systeem echter niet tot bijkomende administratieve lasten leiden voor de zelfstandigen. Dit werd in de Kamercommissie door een aantal leden betwijfeld.

In elk geval kan het nieuwe systeem slechts in werking treden vanaf 2015, omdat aan de sociale verzekeringskassen de nodige voorbereidingstijd moet worden toegekend, o.a. wegens de noodzakelijke aanpassingen aan software.

--	--